

KOMMUNUSAMANLEGGING

Burturvið at leggja eldraðkið út uttan kommununýskipan

At leggja eldraðkið út til kommunurnar uttan at hava gjøgnumført tær neyðugu broytingarnar innan kommunuskipanina er heilt burturvið, heldur Magni Laksafoss

Marjun Dalsgaard

Vit fáa ongantið eina effektiva eldrarøkt við teimum kommununum, sum vit hava í dag. Tað sigur Magni Laksafoss, nú tankin um at kommunusamanleggingar er jarðaður, og eldraðkið er lagt út til kommunurnar.

Men landsstýrskvinnan í almannamálum, Annika Olsen sigur, at tað er óhugsandi at broyta kommunuskipanina nú, tí kommunurnar hava úr at gera við at fáa samstarv í lag í sambandi við eldraðkið.

- Tað hevði verið óðamannaverk, at fari at byrða kommunurnar við tí nú. Tær arbeiða hart við eldraðkinum og at fáa eitt samstarv at koyra. Eitt samstarv, sum tær eiga stórt rós uppiborið fyri, leggur hon aftrat.

Kommunurnar eru ov lítlar til at lyfta tað stóru uppgávuna, sum tað er, at yvirtaka eldraðkið, og fyri at bota um hetta, gjørdi landsstýrskvinnan ikki mætari enn at lóggeva um samstarvseindir. Eitt nú eru tær sjeý kommunurnar í Suðuroynni eitt samstarvssøki, og hetta er á ein hátt ein tvungin samanlegging sigur Sirið Stenberg.

- Eg haldi, at tað hevði verið betur, um landsstýrskvinnan hevði lagt eina lóg um kommunusamanlegging fram fyri løgtingið, um tað er tað, sum hon vil hava. Á

hendan hátt fáa vit jú ikki viðgjørt málið, sigur Sirið Stenberg.

Hóast at hon heldur, at samstarvið millum kommunurnar í stóran mun er væleydnað, so eru samstarvseindirnar ikki ein loysn upp á vantandi kommunusamanleggingarnar.

Hetta er nakað rót

Kommunurnar, sum skulu samstarva fáa størri fólkagrundarlag at arbeiða útfrá, men nógv praktisk viðurskipti gerast nakað røttut, heldur Sirið Stenberg.

- Kommunurnar hava ymisk skattaprosent og ymiskar mentanir. Summi hava bygt ellisheim og hava skuld, onnur ikki. Nú skulu allir brúkarar hava somu atgongd til umstøðurnar og tað verður røttut, sigur hon.

Hon sipar til, at man í sunnaru kommununum í Suðuroynni hevur bygt Harmagarð, og kommunurnar hava skuld í sambandi við hetta. Í norðari helvt hava tey ikki bygt nakað ellisheim, so tá tey koma inn á eitt nú Hamragarð, fær kommunan eina rokning. Trupulleikin er ikki óloysiligur, men tað er roksut og førur nógva umsiting við sær.

Lættari gerst tað ikki, tá hugsað verður um, at nøkur heilt onnur samstørv gera seg galdandi, tá tað kemur til barnavernd og skúlar.

Sirið Stenberg, løgtingskvinnu fyri Tjóðveldi og býráðslimur í Vágs Kommunu, heldur, at tað er høpisleyst at lata kommunurnar standa fyri øllum teimum tungu uppgávunum, og at tað fer at merkja størri sosialan ójavnvág, tí tað er ymiskt hvussu kommunurnar eru fyri

Samstarvið hevur verið gott, og tað kann hugsast, at summar kommunur leggja saman av sínum eintingum, men hetta fer ikki at vera galdandi yvir ein kamb.

- Skattaprosentið í eitt nú Suðuroynni er sera ymiskt. Onkur hevur 17 % onkur hevur 23% Hvør politikari hevur hug til at áleggja sínum borgarum, at skula gjalda meira í skatt við at leggja saman við einari aðrari kommunu? Spyr Sirið Stenberg.

Skapar sosialan ójavnvág

Hon heldur sum heild, at tað fer at skapa ójavna í samfelagnum, at kommunurnar fara at taka sær av stórt sæð øllum vælferðartænastum.

- Tað er sera ymiskt, hvussu væl kommunur eru fyri. Kommunurnar eru

verri fyri í útjaðaranum, har fólk hava eina nógv lægri miðalinntøku, og tí verða skattainntøkurnar nógv lægri. Harafturat hava vit lutfalsliga fleiri eldri, og framyvir fara tey ikki at hava eina skattainntøku við sær, tí pensiónirnar eru forskattaðar, og teir pengarnir eru brúktir, sigur Sirið Stenberg. Hon ivast ikki í, at kommunurnar fara fúsar til verka, og at tær fara at gera sitt besta, men tað verður trupult í framtíðini, heldur hon.

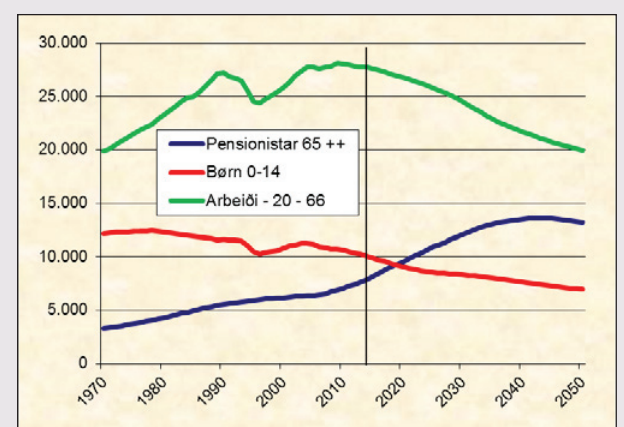
- Eg dugi ikki at síggja, hvussu vit skulu gjalda hetta um 20 ár. Vit hava ongarnar inntøkur til hetta í kommununi. Kommunan hevur bara skattakrónur sum inntøku, og nú skulu kommunurnar eisini lata ein skattalætta. Hesin skattalætting til tey lág- og miðal-løntu er givin upp á nakkan

á teimum sjálvum, tí hetta fer at merkja brúkaragjald, sigur Sirið Stenberg.

Hon heldur, at føroyskur politikkur sum heild er merktur av, at tað verður hugsað ov stutt.

- Hetta er eittsindur "hovsa-kent" og er eitt tekin um, at vit hugsa alt ov stutt í Føroyum. Eg haldi Magni

Laksafoss segði tað sera væl í kjakinum í Degi & Viku, har hann lýsta okkara fangarmentalitet. Tað gongur fint beint nú, og tí gera vit so og so. Men vit hyggja ikki eftir, um tað er haldbart í longdini, sigur Sirið Stenberg.

Arbeidsorkan verður minni og vit verða fleiri eldri. Kelda: Magni Laksafoss